

Posudek vedoucí diplomové práce

Autorka: Simona Hyková

Název práce: Příprava vietnamských dětí na českou mateřskou školu. Konfrontace norem.

Vedoucí práce: PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D.

Studijní obor: Křesťanská krizová a pastorační práce - diakonika, Evangelická teologická fakulta, UK

Předložená diplomová práce se zabývá tématem, jehož akademické zpracování se objevuje v posledních letech především v oboru sociální pedagogiky, popř. kulturní antropologie. Je spojené s faktem globální migrace. V případě České republiky se mezi nově příchozími objevili ve větším množství právě Vietnamci, kteří se v ČR trvale usazují. Zdá se, že jejich snahou a ambicí je dostát nárokům českého školství a svoje děti na povinnou školní docházku připravují od útlého dětství. Autorka dp si stanovila cíl sledovat a popsat, k jakým dochází konfrontacím různých kulturních norem a odlišným očekáváním výchovných zařízení na straně jedné a dětí z vietnamských rodin na straně druhé. V diplomové práci byly tyto jevy sledované ve vzdělávacím centru Talent. Pozorování a interpretace byly zasazeny do kontextu specifik české a vietnamské kultury, které autorka učinila výchozím terénem pro pochopení „jinakosti“ a následných úvah o možnostech spolužití různých kulturních enkláv v oficiální instituci.

Studentka v průběhu přípravy a zpracování podkladů čelila náročným situacím, které výrazně ovlivnily použité metody empirického výzkumu. Původní výzkumný záměr počítal s terénními záznamy v podobě deníku. Avšak centrum Talent bylo nečekaně uzavřeno, z toho důvodu musela studentka přehodnotit délku sledování. Rovněž se ukázalo, že její záznamy nebyly terénními záznamy v metodologickém slova smyslu, spíše šlo o poznámky z každodenního chodu zařízení, přičemž některé byly učiněny až s odstupem času. Na základě reflexivního promýšlení se staly výchozím materiálem pro diplomovou práci.

Studentka nakonec použila mix výzkumných technik: pozorování, terénní poznámky, rozhovory, studium relevantních dokumentů.

Cílem práce bylo zjistit hlavní rozdíly vietnamské a české kultury, se kterými se setkávají vietnamské děti při nástupu do české mateřské školy, a s jakými odlišnostmi se vietnamské děti musí vyrovnat. Současně pak nastínit, co je nutným předpokladem pro pobyt v české MŠ. Další dílčí otázky, které přispívaly k saturaci textu, byly uvedeny v kapitole 5.1, str. 53.

Autorka práci rozdělila do 2 základních bloků- teoretického a výzkumného. V úvodu práce objasňuje cíle práce a nastiňuje strukturu práce. V teoretické části pojednává o klíčových kategoriích spojených se zvoleným tématem a uvádí do historie vztahů mezi ČR (ČSSR) a Vietnamem. Kapitulu o společenských normách propojuje se specifickým prostředím předškolních zařízení, včetně postojů pedagogů k dětem z jiného kulturního prostředí. Na tento teoretický vstup navazuje autorka v empirické části, kde vyjmenovává a komentuje situace zaznamenané v denním provozu centra Talent. V závěru empirické části shrnuje výsledky výzkumu, které prezentuje jako odpovědi na položené výzkumné otázky.

Za cennou považují i krátkou Kritickou úvahu, kap. 8.2., ve které autorka navrhuje některé změny v českých předškolních zařízení tak, aby odpovídaly reálné společenské situaci poslední dekády.

Práci uzavírá závěrečný seznam použité literatury a příloha (1).

Práce, i přes různé peripetie při jejím zpracovávání, přináší řadu nebanálních poznatků. Oceňuji snahu autorky o porozumění situacím v náročném bilingválním a multikulturním prostředí, ve kterém se křížily podněty z chování dětí, jejich rodičů, českých pedagogů a vietnamské ředitelky centra Talent. Pro porozumění mnoha situacím musela autorka nastudovat literaturu z oblasti sociální pedagogiky a antropologie a prostudovat relevantní legislativu. Na práci oceňuji její zakotvenost v autentickém prostředí a schopnost uvažovat o pedagogické práci v globalizované společnosti.

Mezi výtkami uvedu na prvním místě již zmiňované posuny v metodologickém uchopení empirického výzkumu. Na místě druhém poukazuji na některé stylistické neobratnosti a občasné nejasné formulace a argumentace.

K práci neuplatňuji žádné další podstatné výhrady a doporučuji ji k obhajobě.

Navrhuji stupeň C – dobře.

Otázka k obhajobě:

Jaká opatření, vedoucí ke zlepšení fungování předškolních zařízení určených pro kulturně smíšené kolektivy dětí, byste navrhla na úrovni a) režimu jednotlivých zařízení, b) odborné přípravy pedagogů, c) systémového – legislativního, d) komunikace zaměstnanců zařízení s rodinami dětí.

24.5.2019

PhDr. Jaroslava Šťastná, Ph.D.